

MANIFEST «DARRERA CRIDA»

Això és més que una crisi econòmica i de règim: és una crisi de civilització

Els ciutadans i ciutadanes europeus, en la seva gran majoria, assumeixen la idea que la societat de consum actual pot «millorar» en el futur (i que hauria de fer-ho). Mentrestant, bona part dels habitants del planeta esperen anar acostant-se als nostres nivells de benestar material. Tot i així, el nostre nivell de producció i consum s'ha aconseguit al preu d'esgotar els recursos naturals i energètics, i de trencar els equilibris ecològics de la Terra.

Res d'això és nou. Les investigadores i els científics més lúcids han estat donant-nos fonamentats senyals d'alarma des de començaments dels anys setanta del segle XX: de prosseguir amb les tendències de creixement vigents (econòmic, demogràfic, en l'ús de recursos, generació de contaminants i increment de desigualtats), el resultat més probable per al segle XXI és un col·lapse de la civilització.

Avui s'acumulen les notícies que indiquen que la via del creixement és ja un genocidi a càmera lenta. El declivi en la disponibilitat d'energia barata, els escenaris catastròfics del canvi climàtic i les tensions geopolítiques pels recursos mostren que les tendències de progrés del passat s'estan trencant.

Davant d'aquest desafiament no n'hi ha prou amb els mantres cosmètics del desenvolupament sostenible, ni amb la mera aposta per tecnologies eco-eficients, i tampoc amb una suposada «economia verda» que encobreix la mercantilització generalitzada de béns naturals i serveis ecosistèmics. Les solucions tecnològiques, tant a la crisi ambiental com al declivi energètic, són insuficients. A més a més, la crisi ecològica no és un tema parcial sinó que determina tots els aspectes de la societat: alimentació, transport, indústria, urbanització, conflictes bèl·lics... Es tracta, en definitiva, de la base de la nostra economia i de les nostres vides.

Estem atrapats en la dinàmica perversa d'una civilització que si no creix no funciona, i si creix destrueix les bases naturals que la fan possible. La nostra cultura, tecnòlatra i mercàlatra, oblida que som, des de l'arrel, dependents dels ecosistemes i interdependents.

La societat productivista i consumista no pot ser sustentada pel planeta. Necessitem construir una nova civilització capaç d'assegurar una vida digna a una enorme població humana

(avui més de 7.200 milions), encara creixent, que habita un món de recursos minvants. Per això, seran necessaris canvis radicals als nostres modes de vida, les nostres formes de producció, el disseny de les ciutats i l'organització territorial: i sobretot als valors que guien tot l'anterior. Necessitem una societat que tingui com a objectiu recuperar l'equilibri amb la biosfera, i utilitzi la investigació, la tecnologia, la cultura, l'economia i la política per a avançar cap a aquest objectiu. Per això necessitarem tota la imaginació política, generositat moral i creativitat tècnica que aconseguim desplegar.

Però aquesta Gran Transformació es troba amb dos obstacles titànics: la inèrcia del mode de vida capitalista i els interessos dels grups privilegiats. Per a evitar el caos i la barbàrie cap a on avui estem dirigint-nos, necessitem una ruptura política profunda amb l'hegemonia vigent, i una economia que tingui com a fi la satisfacció de necessitats socials dins dels límits que imposa la biosfera, i no l'increment del benefici privat.

Per sort, cada cop més gent està reaccionant davant dels intents de les elits de fer-los pagar els plats trencats. Avui, a l'Estat espanyol, el despertar de dignitat i democràcia que va suposar el 15M (des de la primavera de 2011) està gestant un procés constituent que obre possibilitats per a d'altres formes d'organització social.

Malgrat tot, és fonamental que els projectes alternatius prenguin consciència de les implicacions que suposen els límits del creixement i dissenyin propostes de canvi molt més audaces. La crisi de règim i la crisi econòmica només es podran superar si al mateix temps se supera la crisi ecològica. En aquest sentit, no basten polítiques que tornin a les receptes del capitalisme keynesià. Aquestes polítiques ens van portar, durant els decennis que van seguir a la segona guerra mundial, a un cicle d'expansió que ens va col·locar en el llindar dels límits del planeta. Un nou cicle d'expansió és inviable: no hi ha base material, ni espai ecològic, ni recursos naturals que puguin sustentar-lo.

El segle XXI serà el segle més decisiu de la història de la humanitat. Suposarà una gran prova per a totes les cultures i societats, i per a l'espècie en el seu conjunt. Una prova on es dirimirà la nostra continuïtat a la Terra i la possibilitat d'anomenar «humana» la vida que siguem capaços d'organitzar després. Tenim davant nostre el repte d'una transformació d'un calibre anàleg al de grans esdeveniments històrics com la revolució neolítica o la revolució industrial.

Atenció: la finestra de l'oportunitat s'està tancant. És cert que hi ha molts moviments de resistència al voltant del món en pro de la justícia ambiental (l'organització Global Witness ha registrat gairebé mil ambientalistes morts només als últims deu anys, en les seves lluites contra projectes miners o petrolers, defensant les seves terres i les seves aigües). Com a molt, tenim un lustre per a assentar un debat ample i transversal sobre els límits del creixement, i per a construir democràticament alternatives ecològiques i energètiques que siguin a la vegada rigoroses i viables. Hauríem de ser capaces de guanyar grans majories per a un canvi de model econòmic, energètic, social i cultural. A més a més de combatre les injustícies originades per l'exercici de la dominació i l'acumulació de riquesa, parlem d'un model que

assumeixi la realitat, faci les paus amb la naturalesa i possibiliti la vida bona dins dels límits ecològics de la Terra.

Una civilització s'acaba i n'hem de construir una altra de nova. Les conseqüències de no fer res —o fer massa poc— ens porten directament al col·lapse social, econòmic i ecològic. Però si comencem avui, encara podem ser les i els protagonistes d'una societat solidària, democràtica i en pau amb el planeta.

A diversos llocs de la Península Ibèrica, Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, l'estiu de 2014.

Alguns signataris del manifest:

Ada Colau, Alberto Garzón, Antonio Turiel, Antonio Valero, Arcadi Oliveres, Belén Gopegui, Cayo Lara, Enric Duran, Esther Vivas, Ferran Puig Vilar, Florent Marcellesi, Joan Herrera, Joan Martínez Alier, Joaquín Araujo, José Manuel Naredo, Juan Diego Botto, Jantxo López de Uralde, Justa Montero, Marina Albiol, Olga Rodríguez, Pablo Iglesias Turrión, Teresa Forcades, Teresa Rodríguez, Xosé Manuel Beiras, Yayo Herrero

Traducció d'Antonio Turiel i Jordi Solé, de l'Oil Crash Observatory